

KANTAR

HIV WORLD AIDS DAY 2023

Undersökning bland allmänheten
November, 2023

Eva Pokkinen-Forster

Project reference 203411997

2023-11-30

GSK

Contents

1	Sammanfattning	3
2	Metod	9
3	Bakgrund	11
4	Resultat	14

1 Sammanfattning

Key findings 1

Okunskapen kring om och hur man smittas av hiv från välinställda patienter är utbredd.

- **82% känner inte till att hiv inte kan överföras från personer som har en välinställd behandling.**
- Endast **7%** känner till att **risken är obefintlig att smittas vid oskyddat sex med en person som har en välbehandlad hiv.**
- **61% känner sig osäkra** på om man kan **smittas av en puss eller kyss** från en person som har en välbehandlad hiv.
- **37%** anser att det finns risk att, eller man svarar att man inte vet om, man kan **smittas vid hudkontakt** med en person som har en välbehandlad hiv.
- **97%** säger att de känner till hiv och **64%** vet att det finns effektiva läkemedel som minskar viruset i kroppen **men** samtidigt menar **81%** de inte vet vad en välinställd hiv behandling är.
- *Här finns ett stort informationsbehov! Vad får okunskapen för konsekvenser?*

Key findings 2

Okunskap om smitta från personer med välinställd behandling i specifika situationer

- Endast **31%** anger att hivbehandling kan göra att smittorisken från en välbehandlad person blir obefintlig
- **41%** saknar kunskap om att en välbehandlad hiv-infektion är en kronisk infektion som inte alltid kommer att utvecklas till Aids.
- *Vad får det för konsekvenser för en välbehandlad person? Hur blir man bemött t ex i vården eller om man själv lever med hiv och t ex arbetar i vården?*

Key findings 3

- **Okunskapen om hiv är störst i den unga åldersgruppen men kunskapsnivån har ökat sedan föregående mätning**
- **18% (+3%)** av de yngre (18-25 år) känner inte till att de kan bli smittade av hiv vid oskyddat sex.
- Personer mellan 18-25 år har lägre kännedom om att de som lever med hiv och får behandling kan leva ett långt och relativt normalt liv
- **97 (+4)%** av de yngre (18-25 år) känner inte till vad en välinställd hiv behandling är
- *Vad får det för konsekvenser för attityder till och kontakter med personer som lever med hiv? Hur informeras den yngre generationen om hiv idag t ex i skolan?*

Övriga sammanfattande kommentarer

- **50% (-7%)** tror att intravenösa missbrukare främst är de som drabbas av hiv vilket är en minskning från föregående mätning
- Andra grupper som ff a drabbas av hiv anses vara homosexuella **42% (-9%)** och sexarbetare **26%(-12%)**
- **93%** tror att hiv överförs genom oskyddat sex, **73%** genom att blod som innehåller hiv-virus hamnar på skadad hud och **71%** tror att hiv överförs genom stick eller skärskada från föremål med blod som innehåller hiv-virus.
- **8%** säger att personer som lever med hiv inte kan/får ha sex.
- **32%** tror att en person med hiv förväntas leva kortare än personer utan hiv.
- **88%** vet att hiv behandling bromsar sjukdomstillståndet.

Attityder och kunskap i subgruppen ”personal som arbetar eller har arbetat inom hälso- och sjukvård eller omsorgsverksamhet”

- **98%** i subgruppen säger sig känna till hiv mycket eller ganska väl men endast **32%** anser sig känna till vad en välinställd hivbehandling är.
- **2 av 3** är osäkra eller vet ej om hiv kan överföras från personer som har en välinställd hivbehandling.
- **1 av 5** i denna subgrupp känner sig osäkra eller tror att det finns risk för att hiv kan överföras från en välbehandlad person samband med hudkontakt som till exempel ett handslag eller en kram. Detta trots att hiv aldrig kan överföras via hudkontakt, vare sig den är behandlad eller obehandlad.
- **1 av 4** vet ej eller känner sig osäkra på om personer med hiv alltid utvecklar Aids
- **1 av 5** vet ej eller känner sig osäkra på om hiv och Aids är samma sak.
- **58%** vet ej eller känner sig osäkra på om hivbehandling kan göra smittorisken obefintlig
- *Vad får okunskapen om hiv för konsekvenser för bemötande av patienter och brukare som man möter i sin yrkesroll? Hur behandlar man patienter och brukare med välinställd hiv? Hur kan man i denna subgrupp bryta ”gamla” fördomar mot hiv?*

2 Metod

Undersökningsmetod

Kantar Sifo har på uppdrag av GSK och Posithiva Gruppen genomfört en kvantitativ undersökning bland svenska allmänheten i åldrarna 18-80 år.

Totalt har 1001 intervjuer genomförts. Svaren samlades in med kvoter på kön, ålder och region med syfte att spegla den svenska allmänheten.

Datainsamlingen skedde mellan den 31 oktober-7 november november 2023 genom Kantar Sifos riksrepresentativa panel.

Undersökningen genomfördes online och tog i genomsnitt 6 minuter att besvara. Andelen respondenter som påbörjade enkäten utan att slutföra den var 0%.

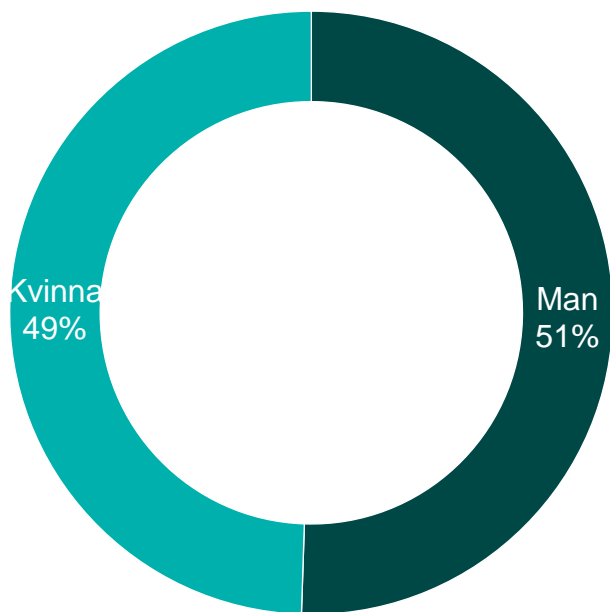

3

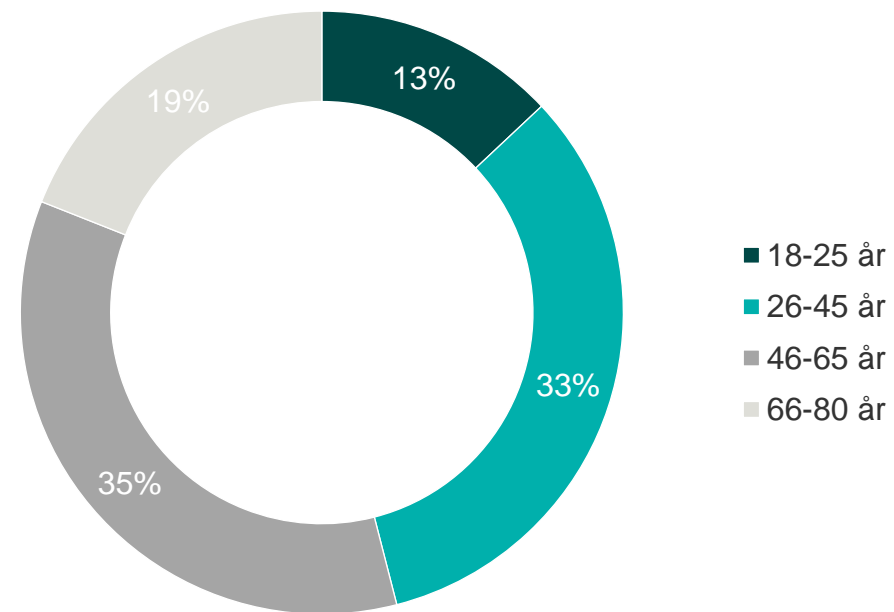
Bakgrund

Demografi

Kön

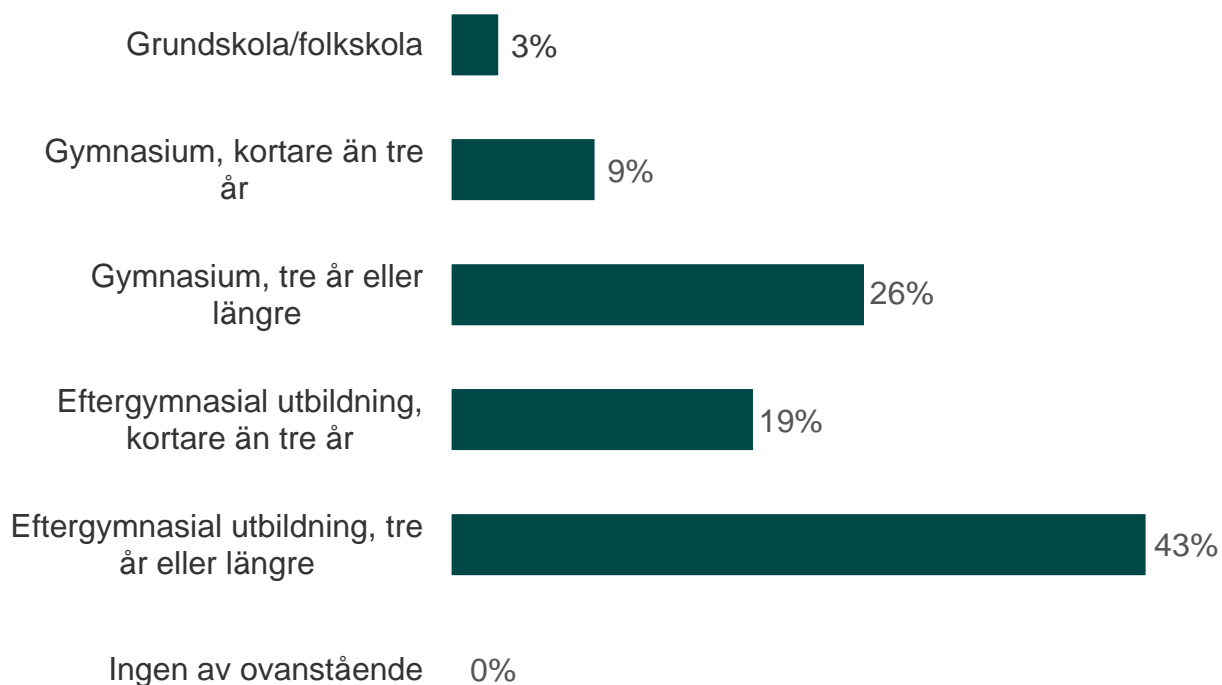

Ålder

Demografi

Utbildning

Hushåll

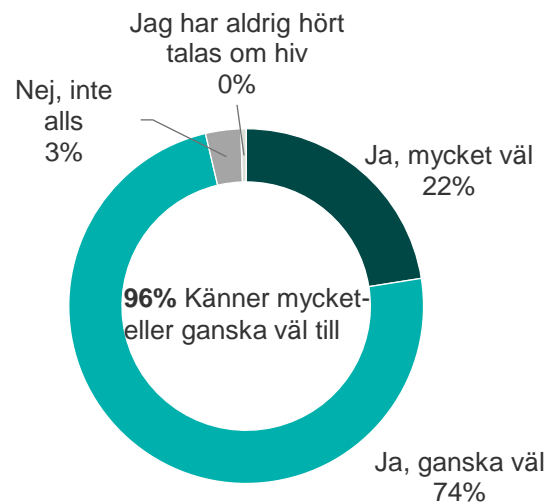
4 Resultat

Fortsatt hög kännedom om hiv bland svenska allmänheten

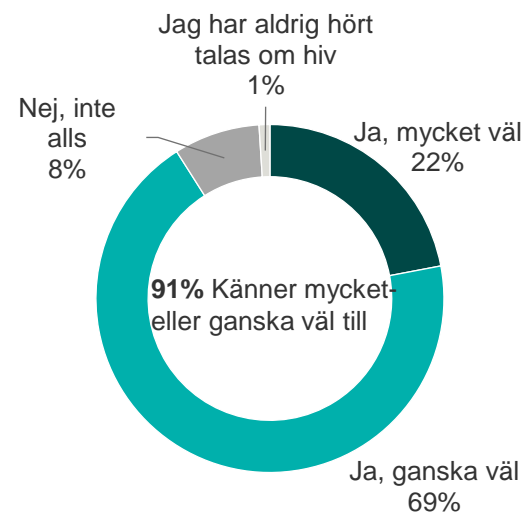
2023

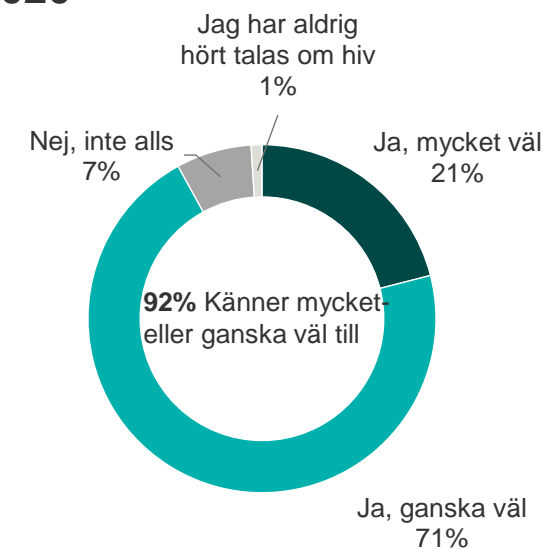
2022

2021

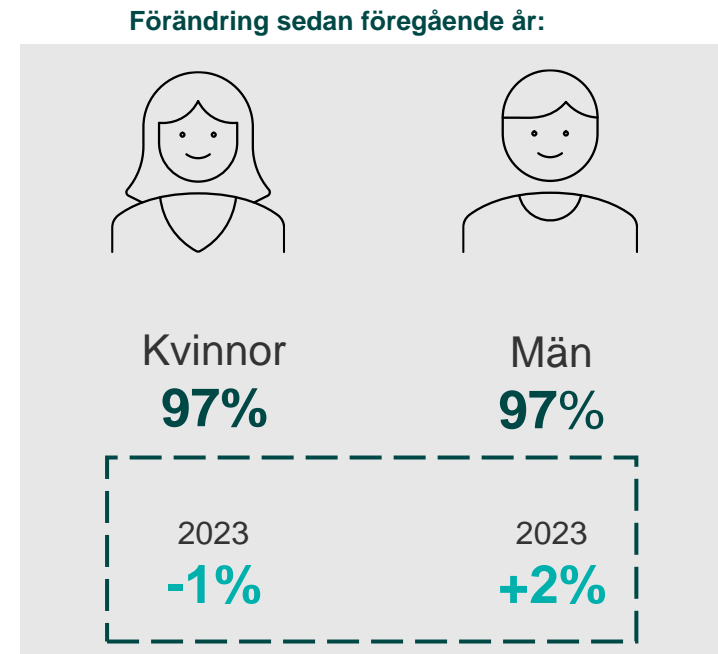
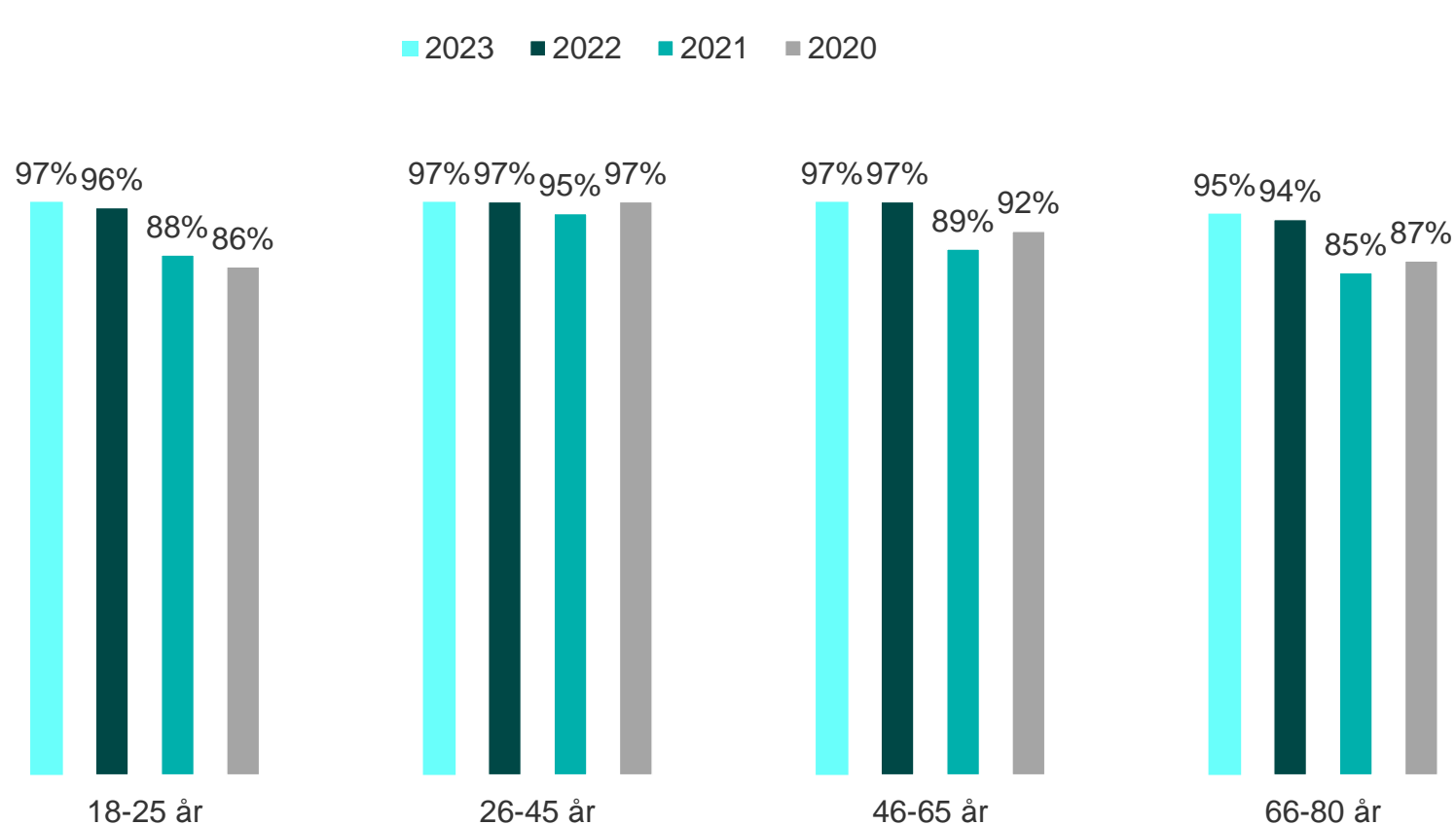

2020

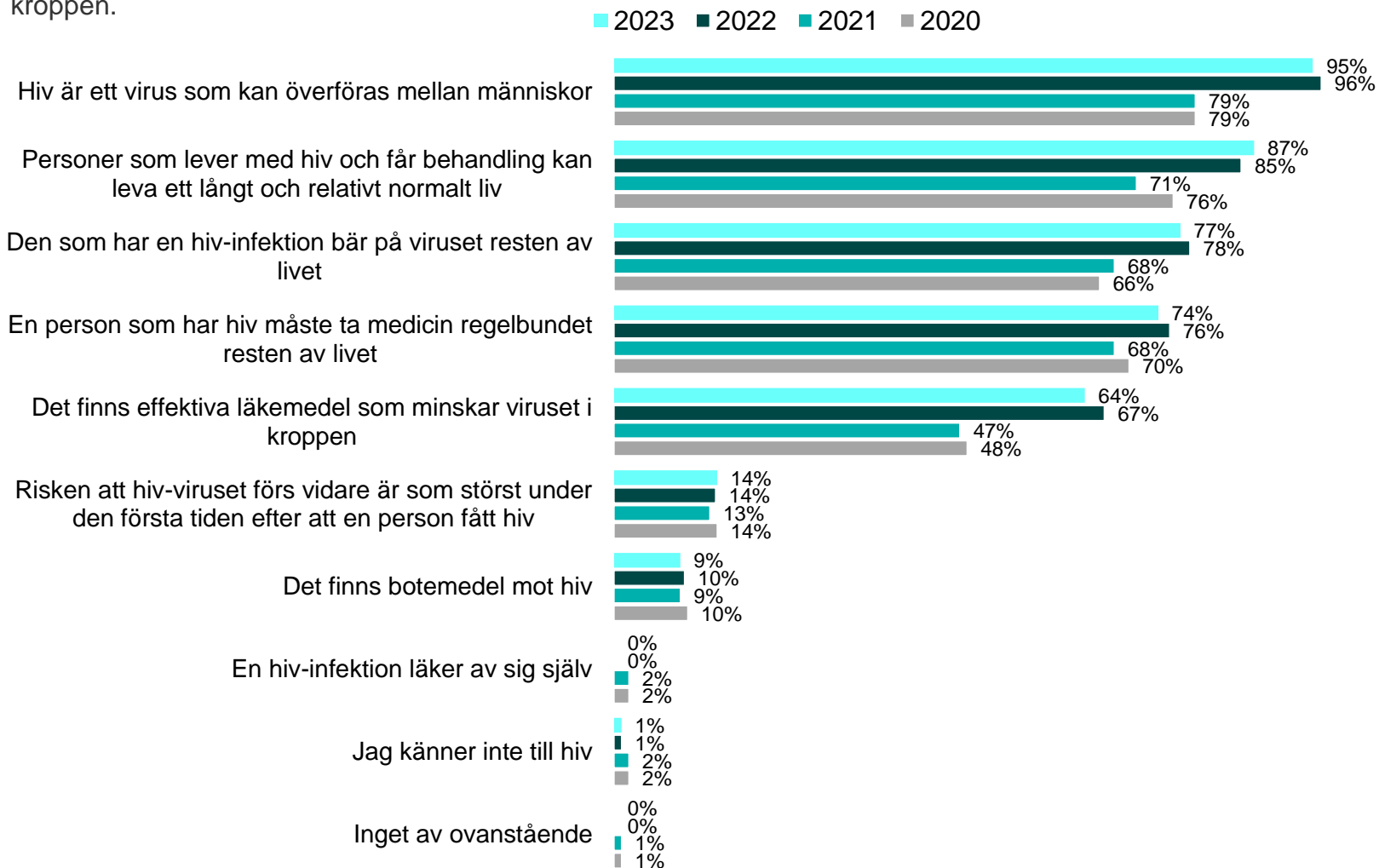
Ökad kännedom om hiv bland de yngsta. Lägst kännedom bland de äldsta

Bas: De som svarar att de känner till hiv mycket eller ganska väl

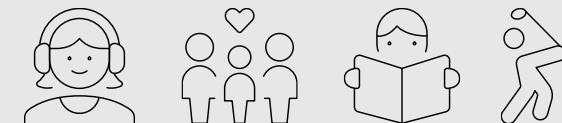

Generellt ökad kännedom om hiv sedan föregående år

Ökad kännedom att personer med behandlad hiv kan leva ett långt och relativt normalt liv. Även ökad kännedom att det finns effektiva läkemedel som minskar viruset i kroppen.

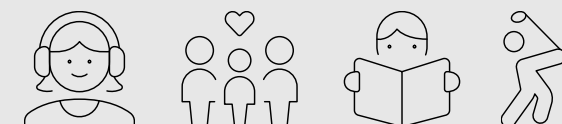

Personer mellan 66-80 år har lägst kännedom om att de som lever med hiv och får behandling kan leva ett långt och relativt normalt liv

18-25 år	26-45 år	46-65 år	66-80 år
82%	91%	89%	78%

Män och äldre har lägst kännedom om att den som har en hiv-infektion bär på viruset resten av livet

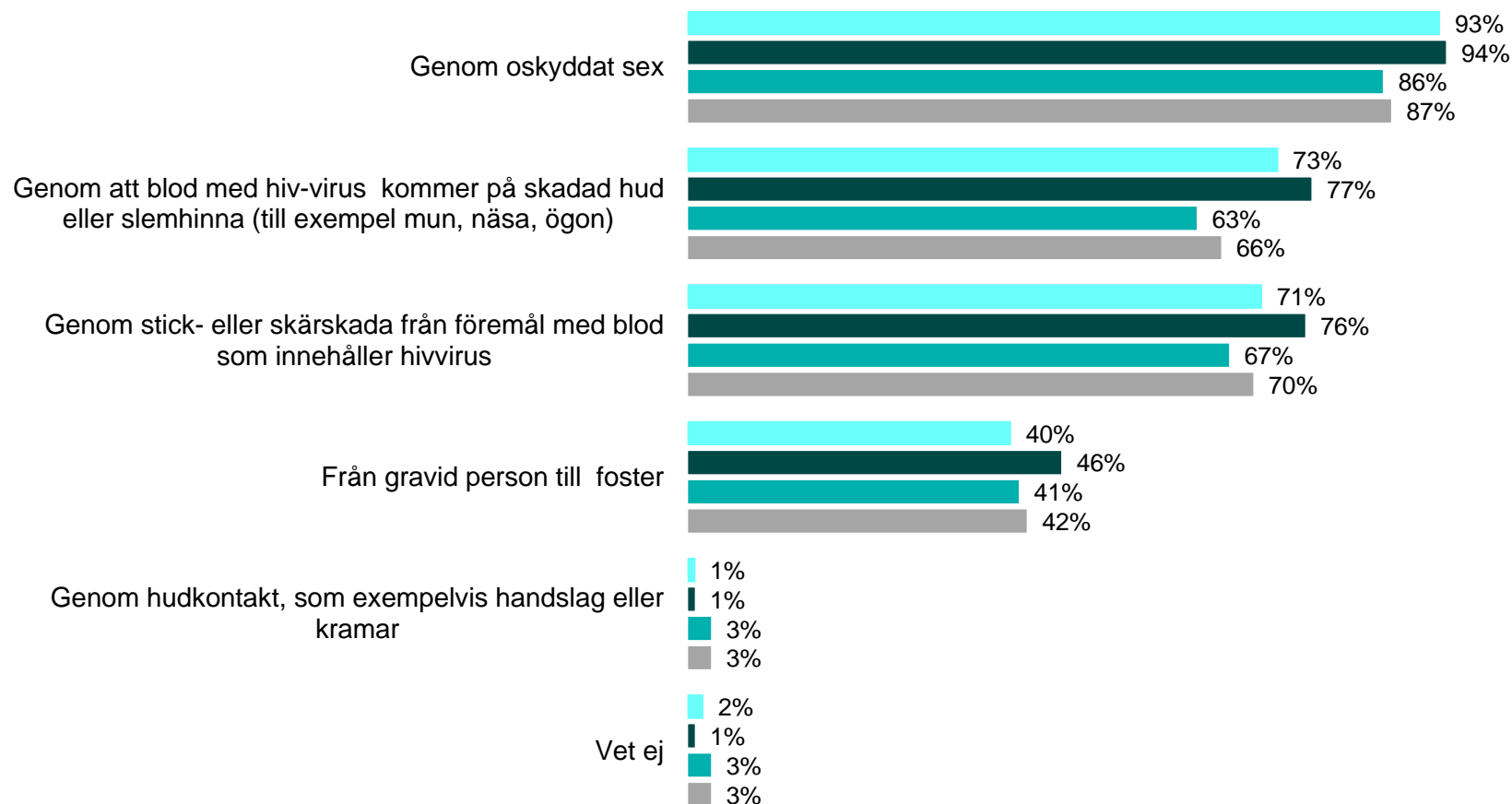
18-25 år	26-45 år	46-65 år	66-80 år
72%	84%	83%	58%

Kvinna	Man
81%	74%

Fortsatt bred uppfattning om att hiv framförallt överförs via oskyddat sex

Även fortsatt hög uppfattning om att blod som innehåller hiv-virus kan överföra smitta via skadad hud eller slemhinna

■ 2023 ■ 2022 ■ 2021 ■ 2020

Män tror i mindre utsträckning på påståendet att hiv överförs från gravid person till foster

Kvinna

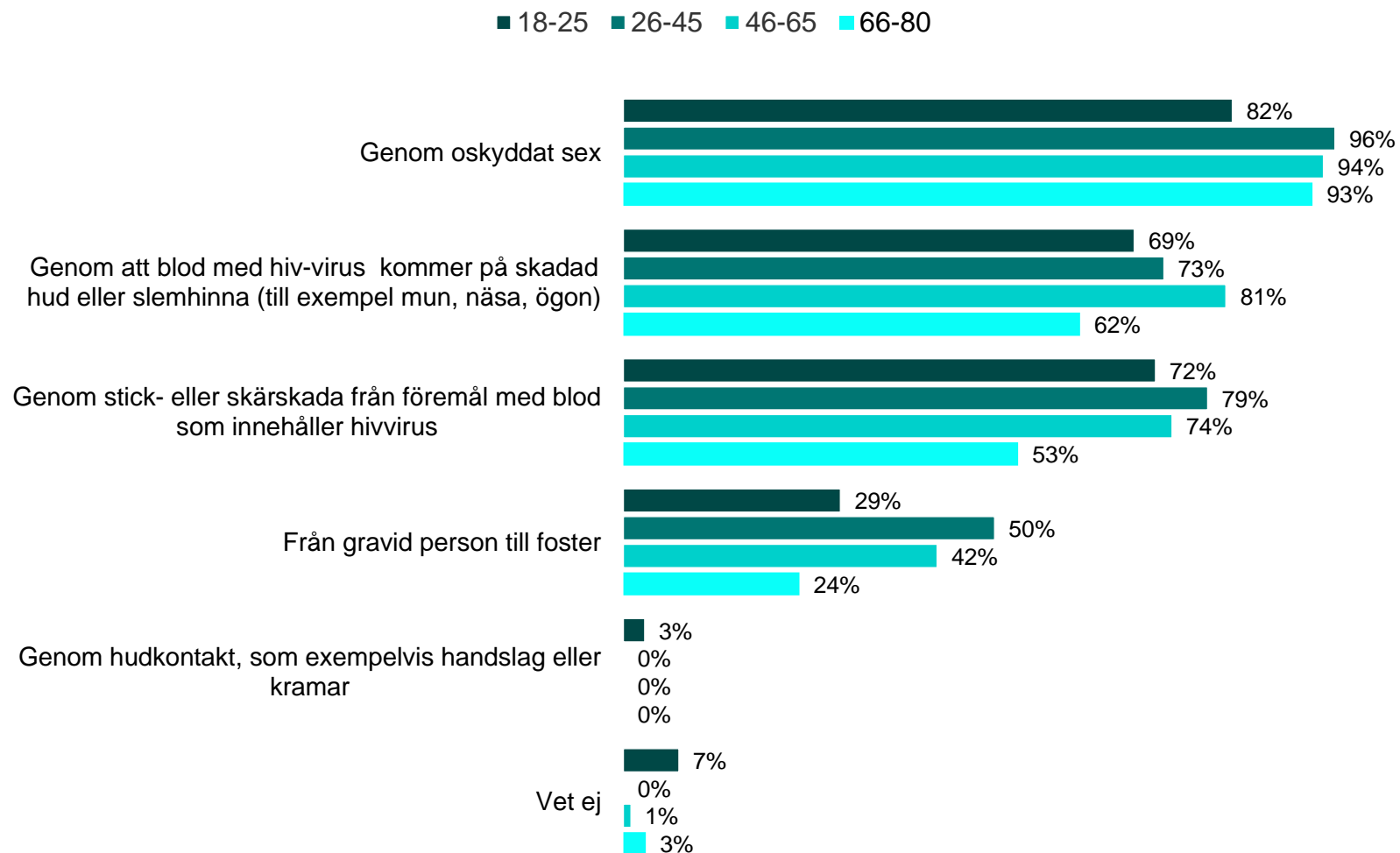
46%

Man

33%

Yngre har fortsatt sämre kunskap om hiv

Förändring sedan föregående år:

18-25 år

-3%

-2%

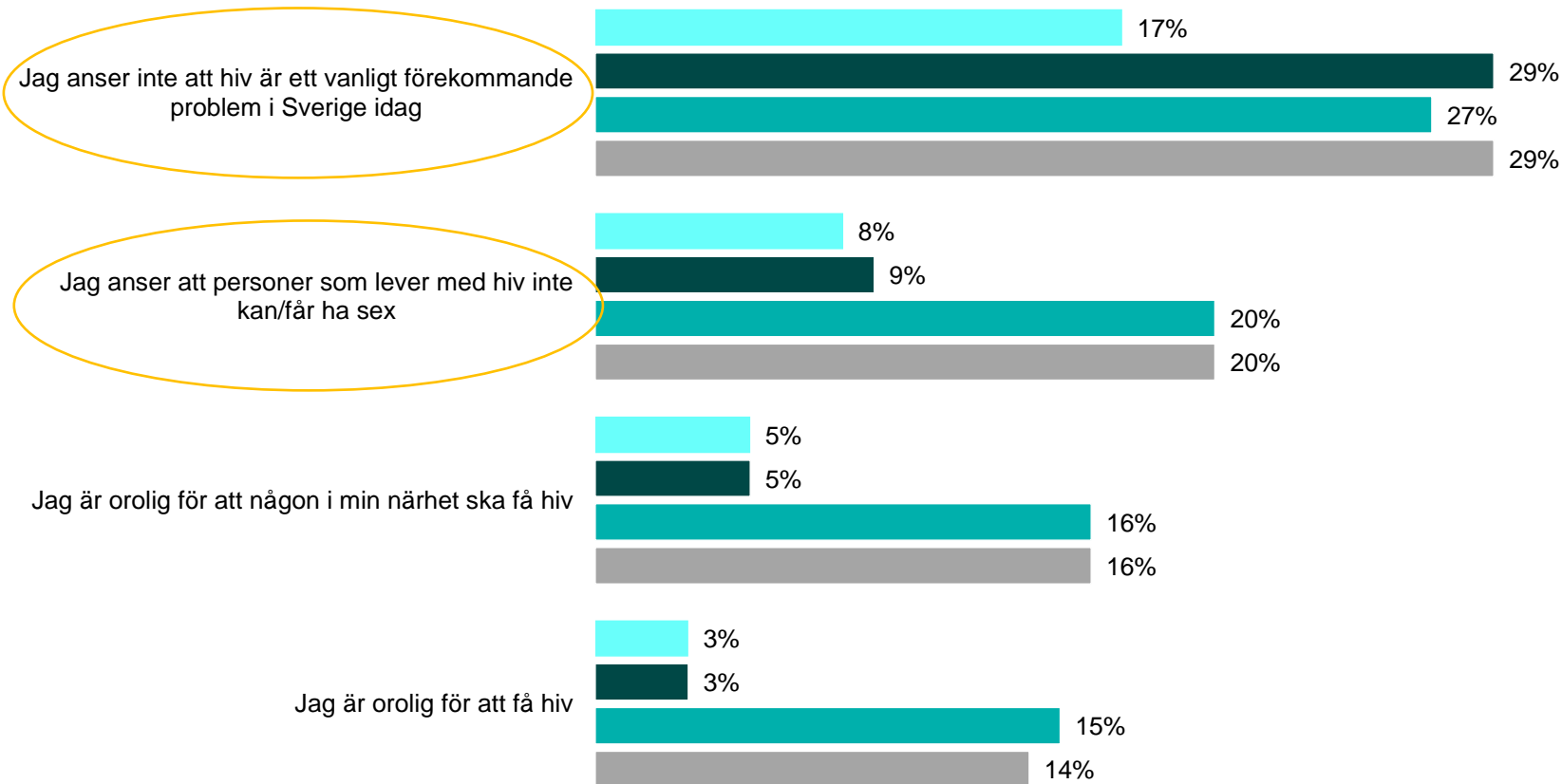
+6%

-16%

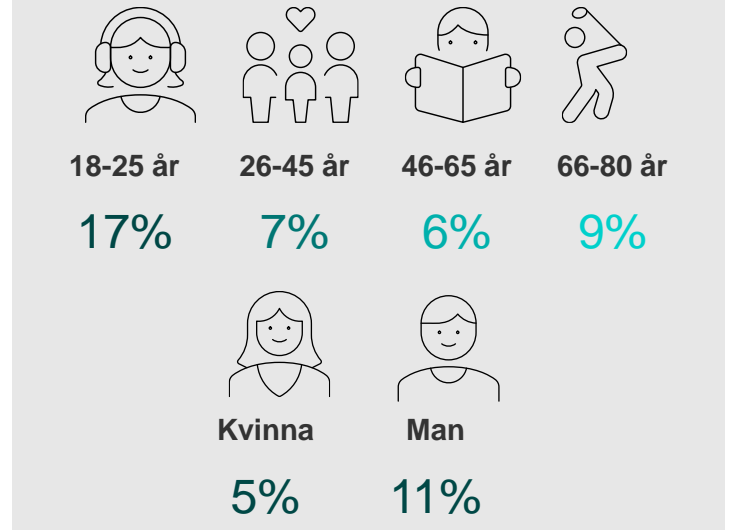
+1%

Oron att drabbas för hiv är låg och 17% anser att hiv inte är ett vanligt förekommande problem i Sverige idag. Fördomar och dåliga attityder mot personer med hiv lever kvar även om det långsamt blir bättre

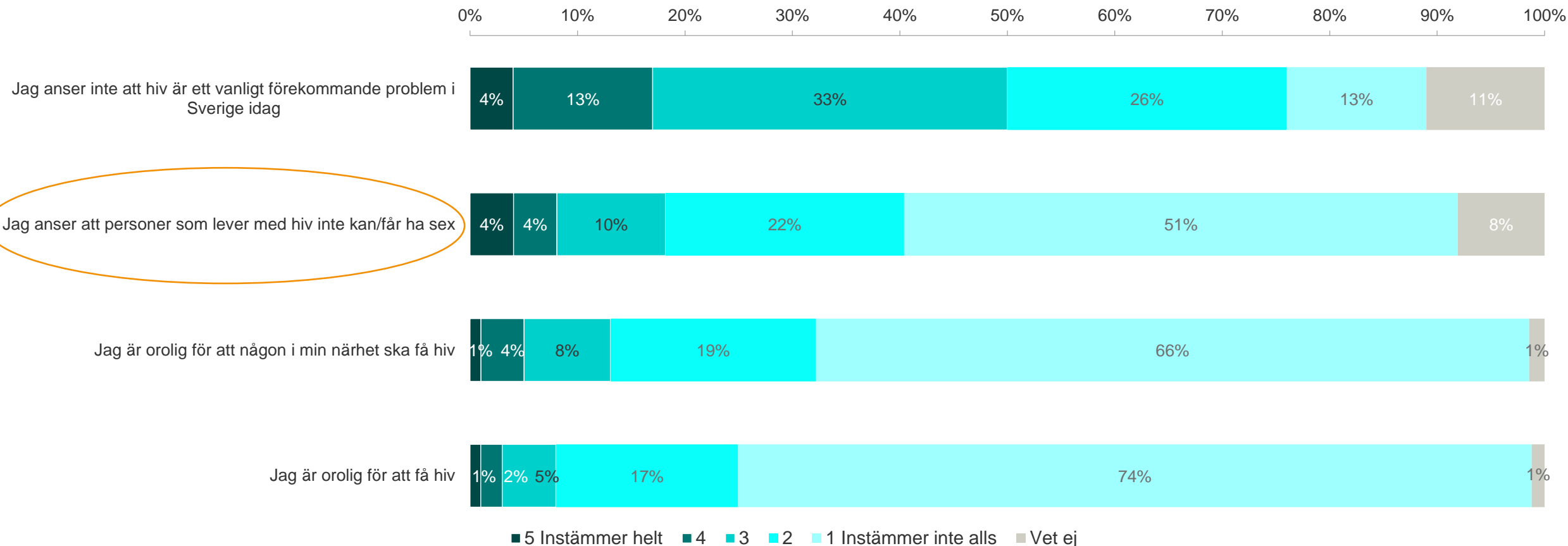
■ 2023 ■ 2022 ■ 2021 ■ 2020

Yngre och äldre personer samt män instämmer i högre omfattning att personer som lever med hiv inte kan eller får ha sex.

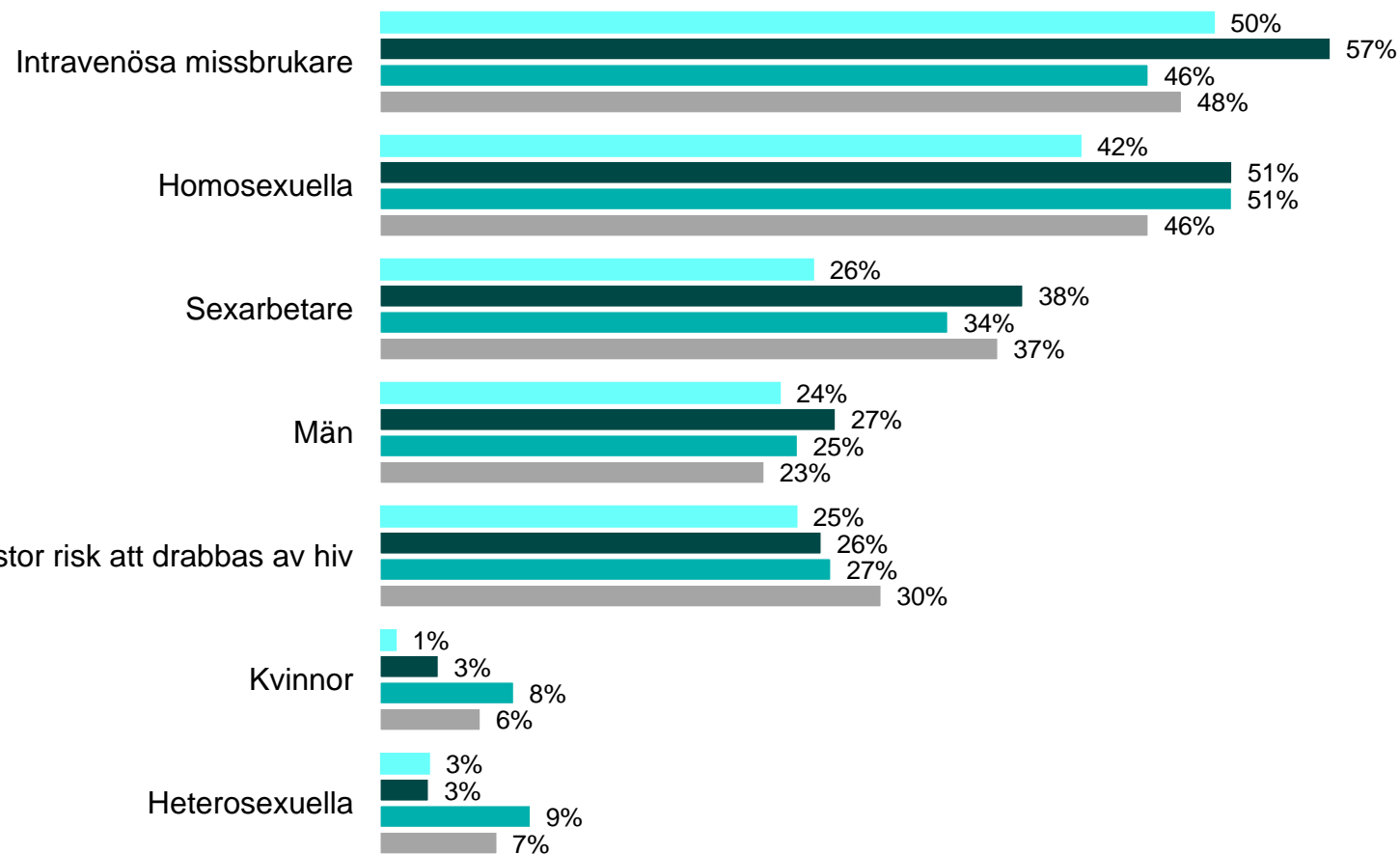

Oron att drabbas för hiv är låg och 17% anser att hiv inte är ett vanligt förekommande problem i Sverige idag. Fördomar och dåliga attityder mot personer med hiv lever kvar även om det långsamt blir bättre

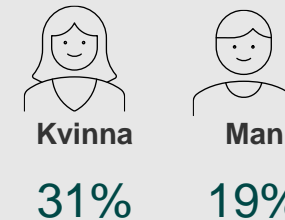

Minskad uppfattning om att intravenösa missbrukare främst riskerar att drabbas av en hiv-infektion

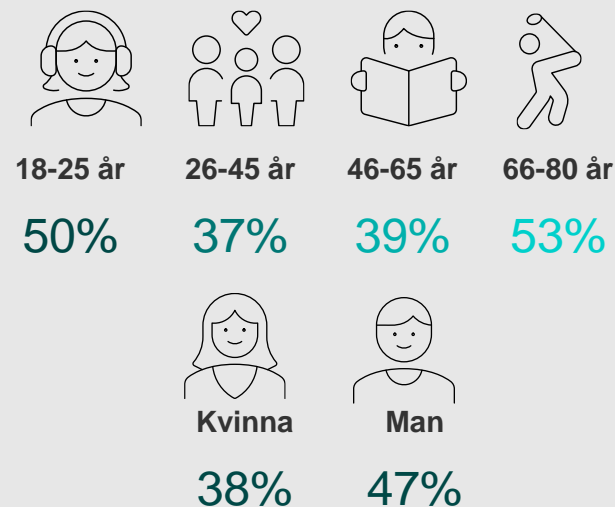
■ 2023 ■ 2022 ■ 2021 ■ 2020

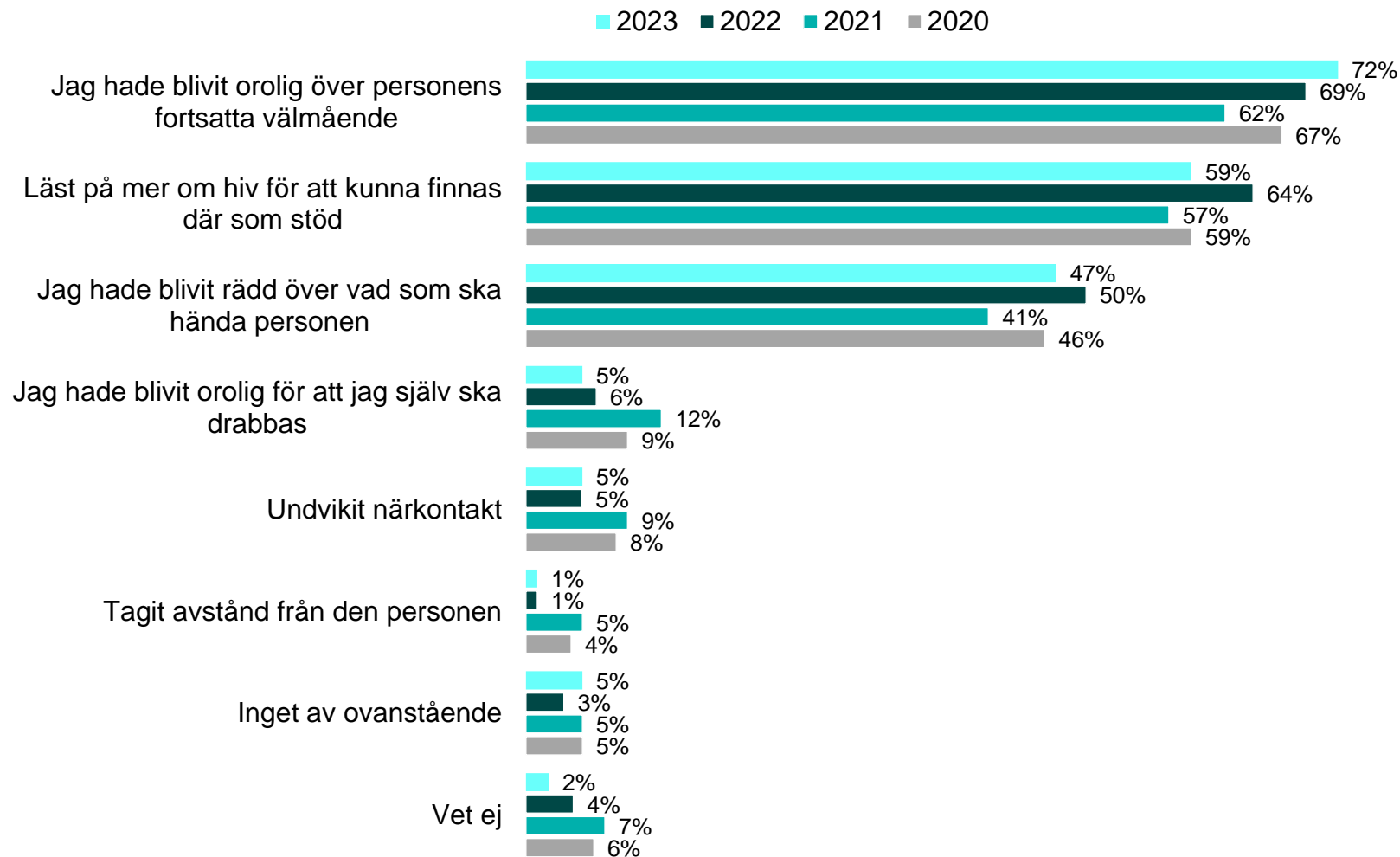
Kvinnor tror i något högre omfattning att alla löper lika stor risk att drabbas av hiv.

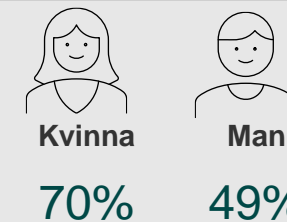
Äldre personer och män tror i högre omfattning att homosexuella främst riskerar att drabbas av hiv

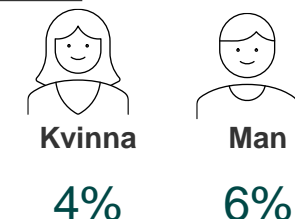
En majoritet anger att de hade blivit oroliga för personens fortsatta välmående

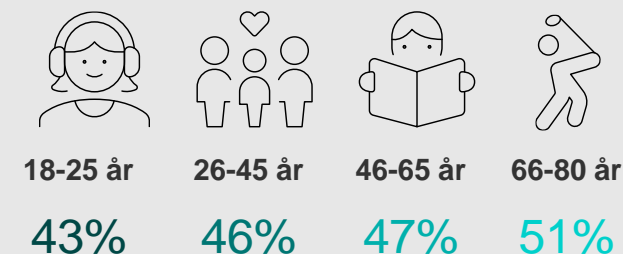
Kvinnor anger i högre utsträckning att de hade läst på mer om hiv för att kunna finnas där som stöd.

Män har i något högre utsträckning angett att de skulle undvikit närkontakt.

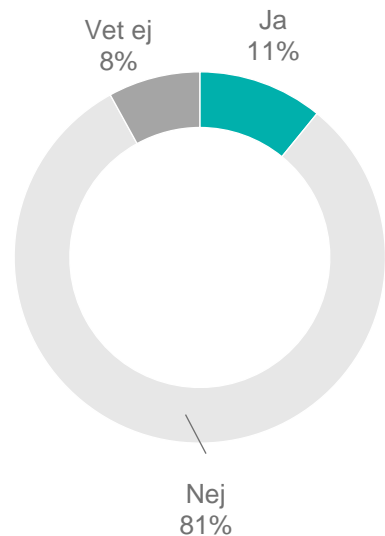

Äldre anger i högre utsträckning att de hade blivit rädda över vad som skulle hända med den närstående om den berättade att de har hiv

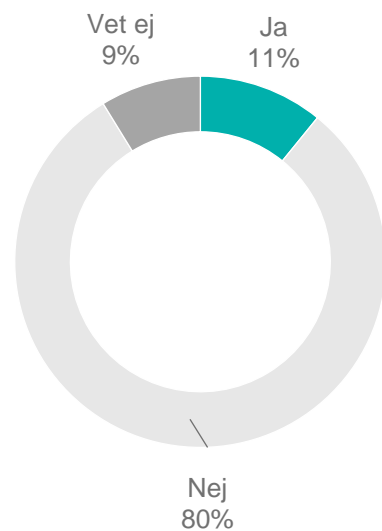

Fortsatt låg kännedom om vad välinställd hiv-behandling är

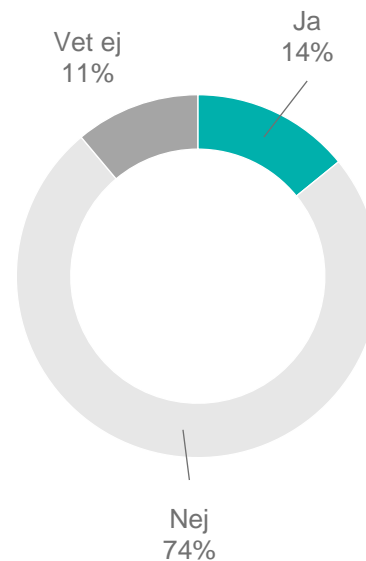
2023

2022

2021

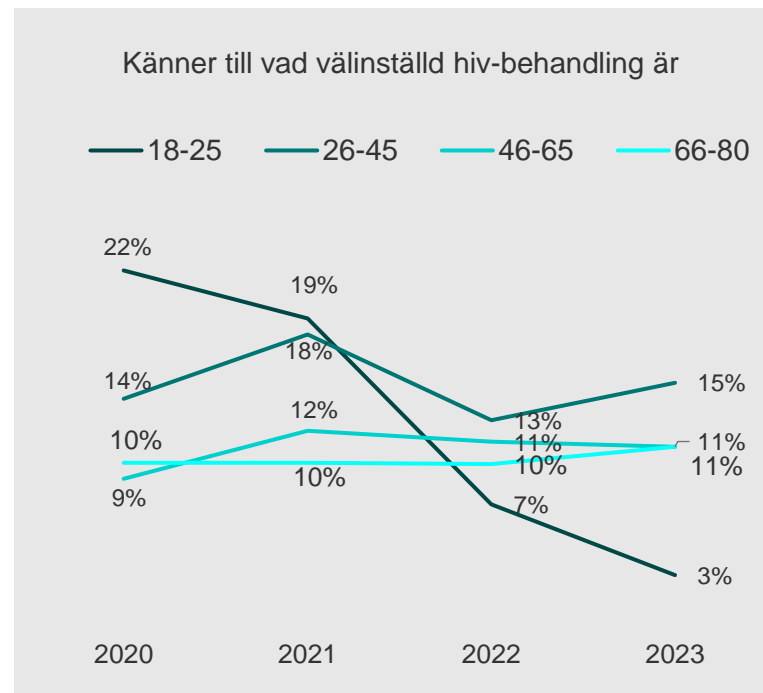
2020

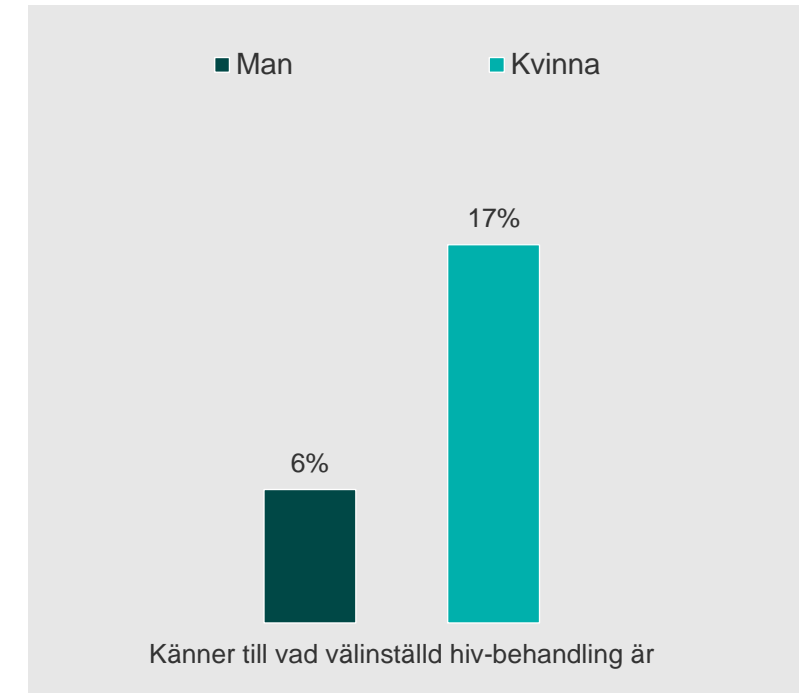
Fortsatt låg kännedom om vad välinställd hiv-behandling är sett till de som känner till hiv mycket väl, ålder och kön

Endast 19% av de som anser sig känna till hiv mycket väl vet vad en välinställd hiv-behandling är

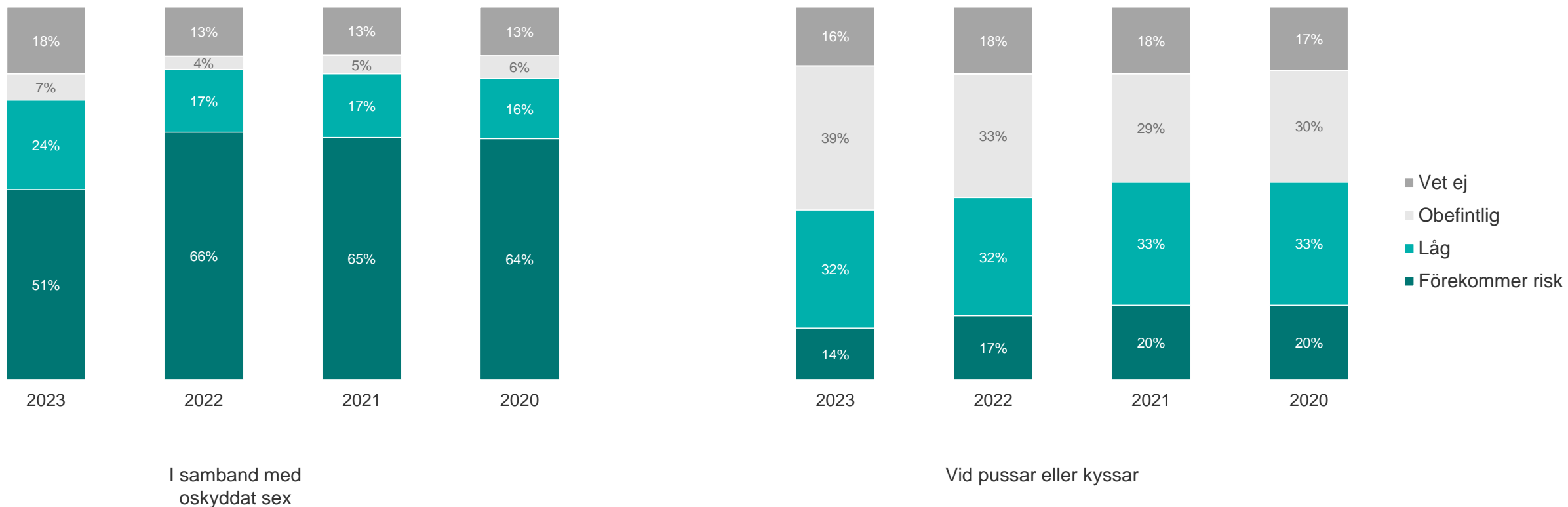
Unga har lägst kännedom om vad välinställd hiv-behandling är

Kvinnor har högre kännedom om vad välinställd hiv-behandling är än män

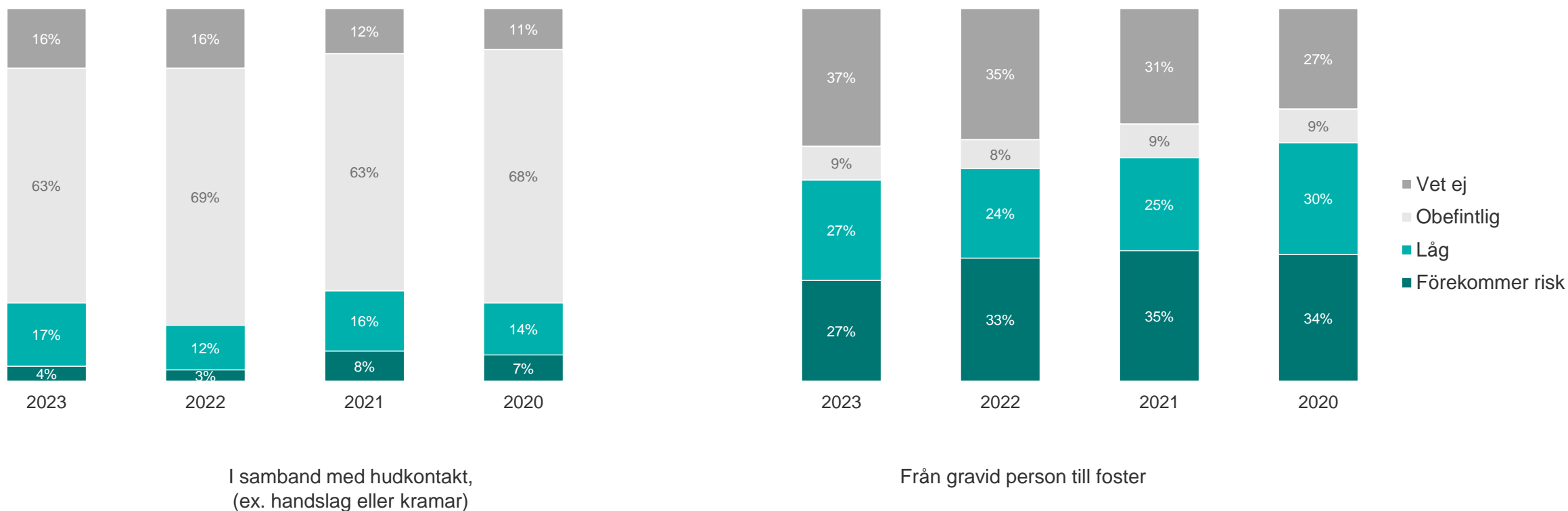
Uppfattning om risken att få hiv från en person med välbehandlad hiv.

7% bedömer att risken är obefintlig att smittas vid oskyddat sex med en person är välbehandlad. 61% känner sig osäkra på om man kan smittas av en puss eller kyss

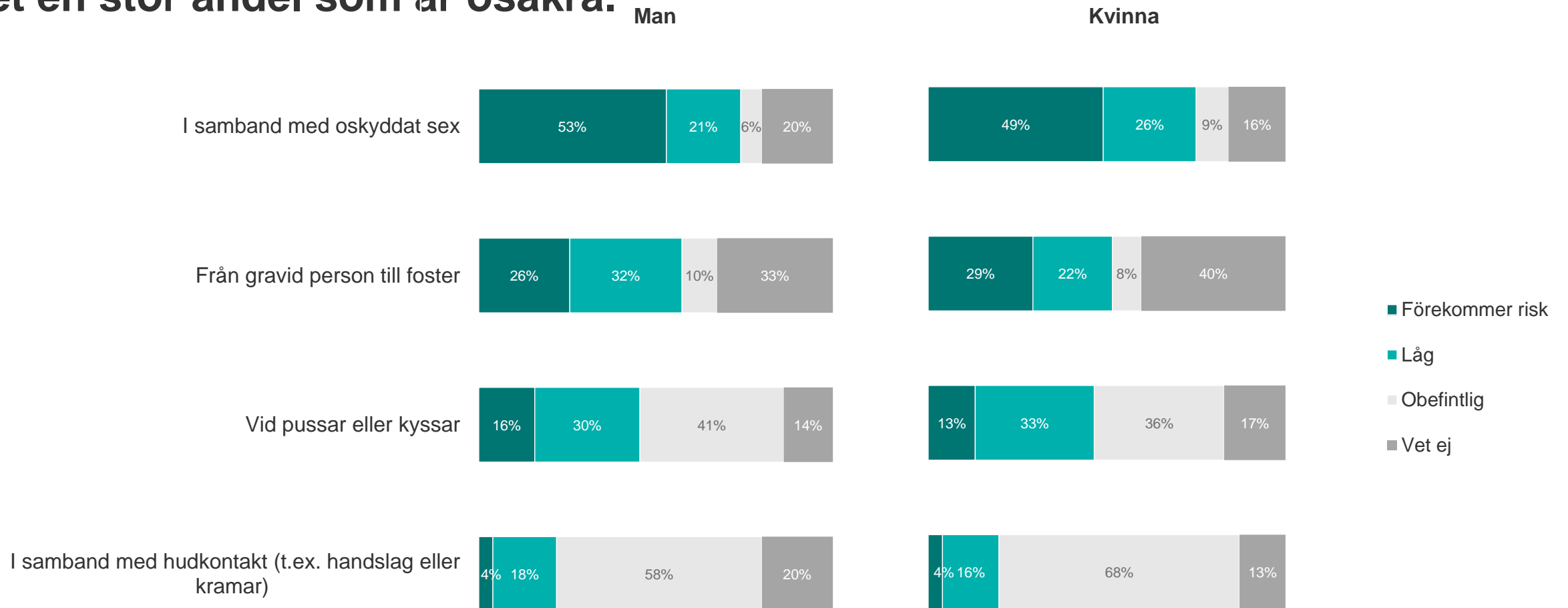

Uppfattning om risken att få hiv i några specifika situationer.

4% anser att det finns risk att, eller man svarar att man inte vet om, man kan smittas vid hudkontakt med en person som har en välbehandlad hiv. 9% anger obefintlig risk för överföring av hiv från gravid person till foster

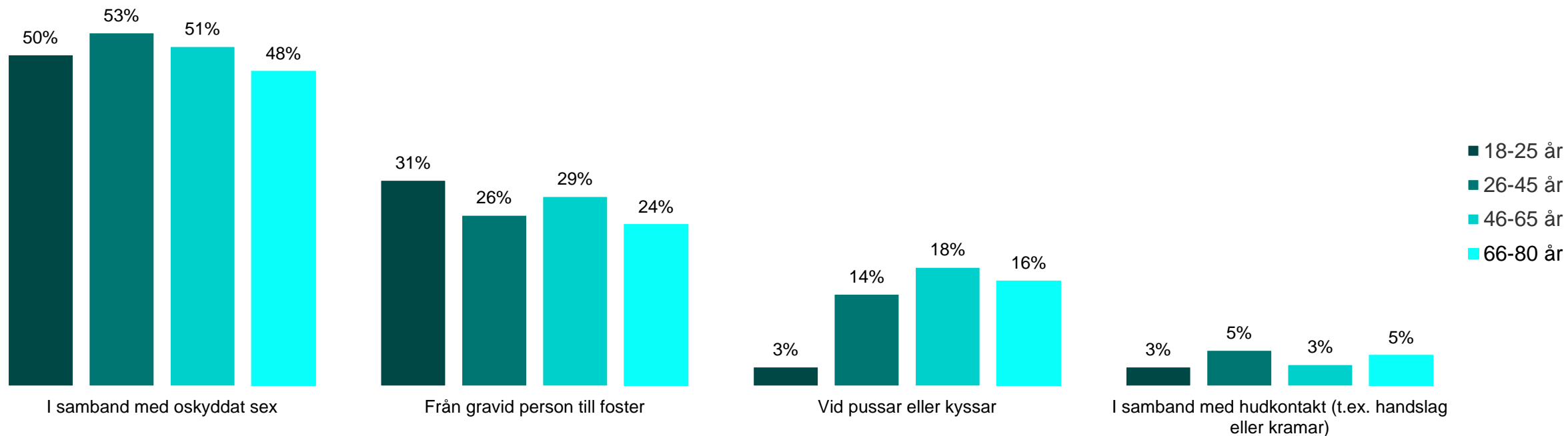

Färre tror att man riskerar att få hiv från en person som har välbehandlad hiv i samband med hudkontakt jämfört med föregående mätning men fortfarande är det en stor andel som är osäkra.

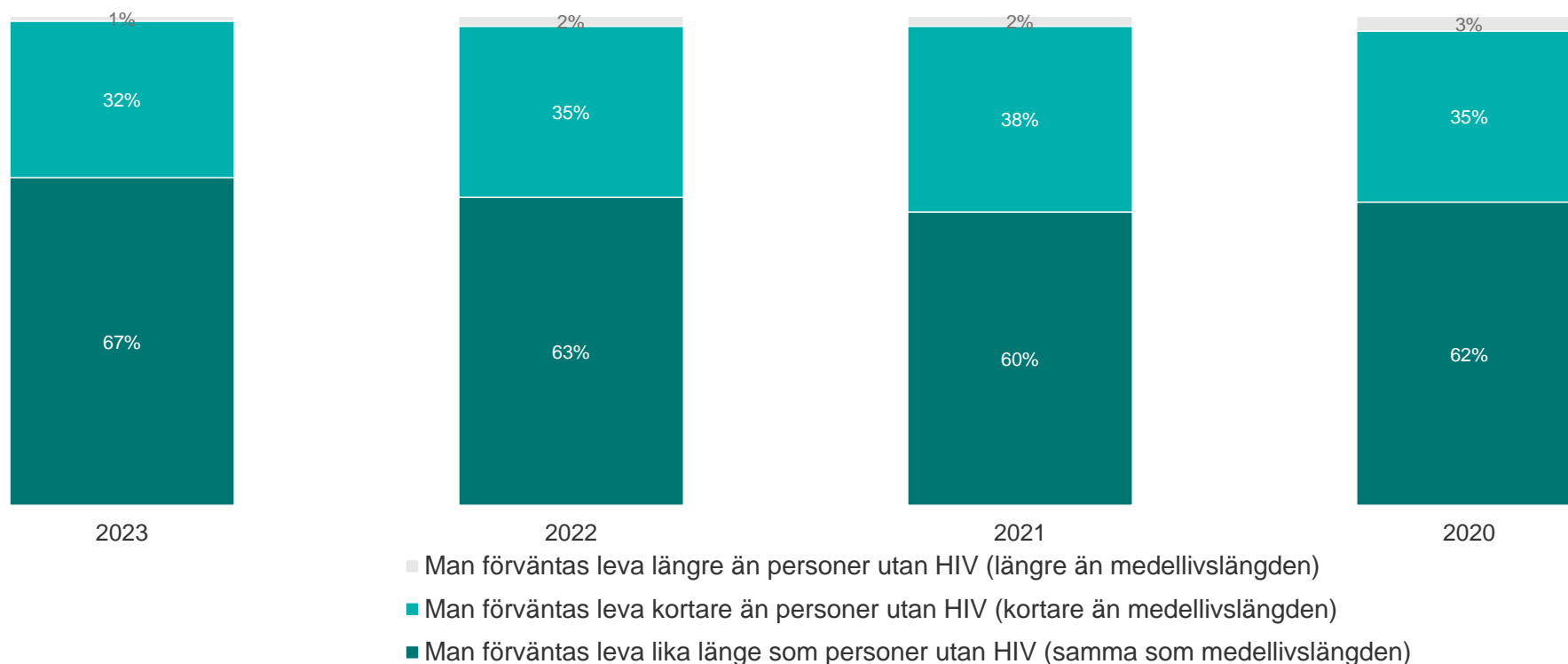

Färre yngre än äldre bedömer att hiv sprids från en person som har välbehandlad hiv vid pussar eller kyssar

Förekommer risk

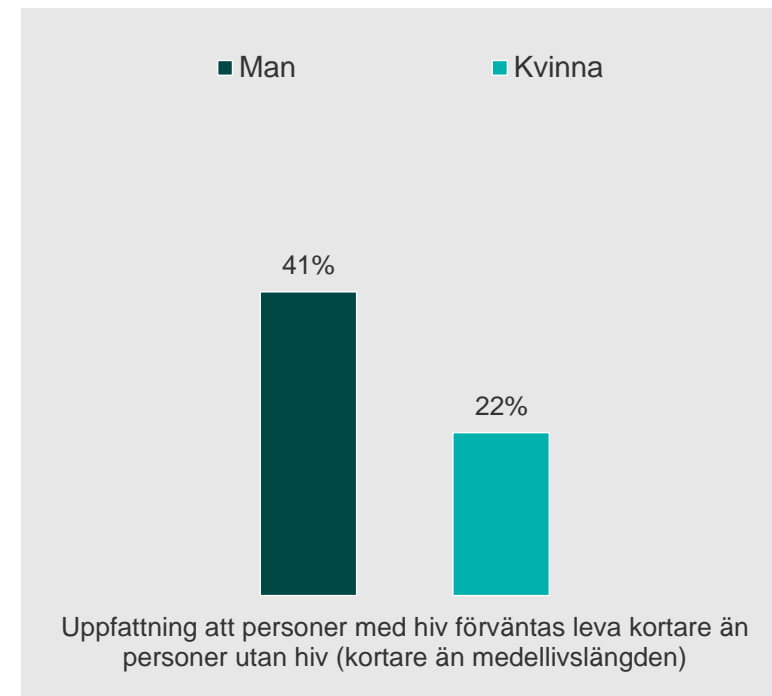
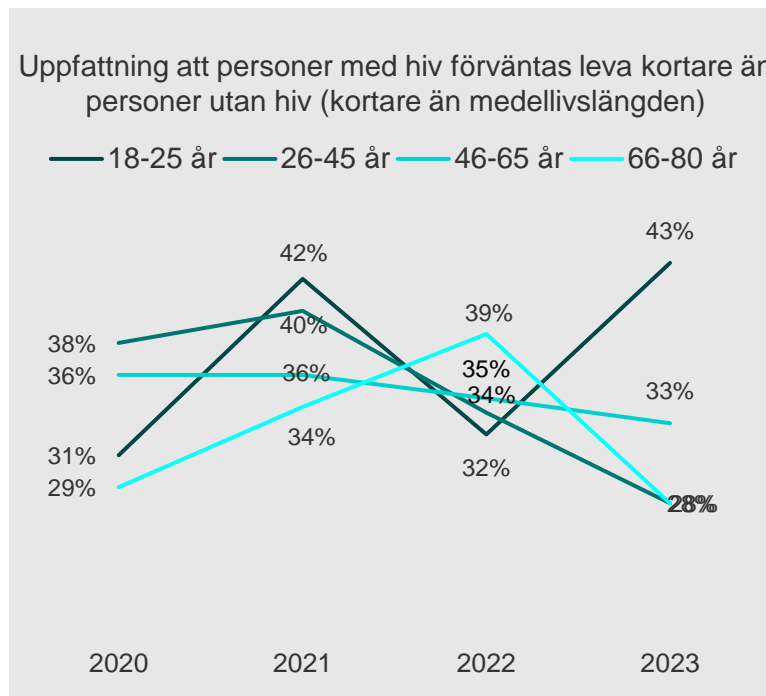
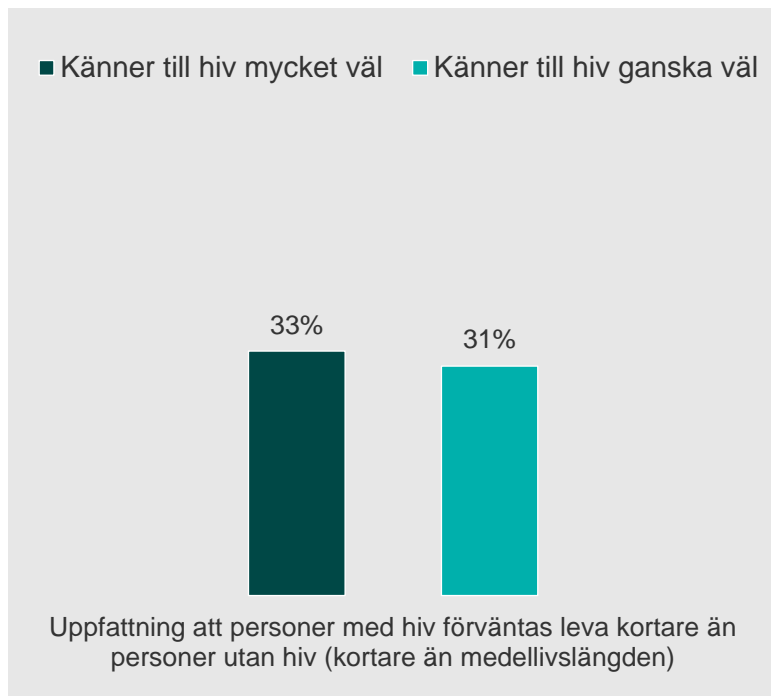
En majoritet tror att personer med hiv förväntas leva lika länge som personer utan hiv men fortfarande tror 32% att man lever kortare än medellivslängden

Fråga: Hur lång tror du att den förväntade livslängden är hos personer som lever med välinställd hiv-behandling jämfört med medellivslängden hos en genomsnittlig person?

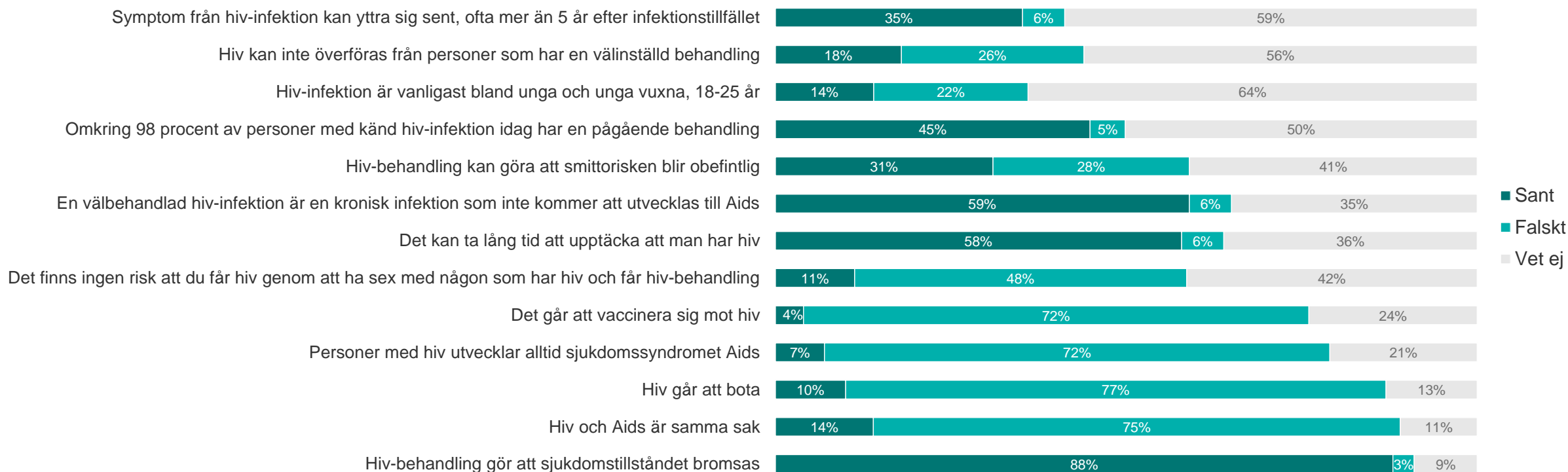
Bas: n=1001

Män och yngre tror i högre grad att personer med välinställd hiv lever kortare än medellivslängden

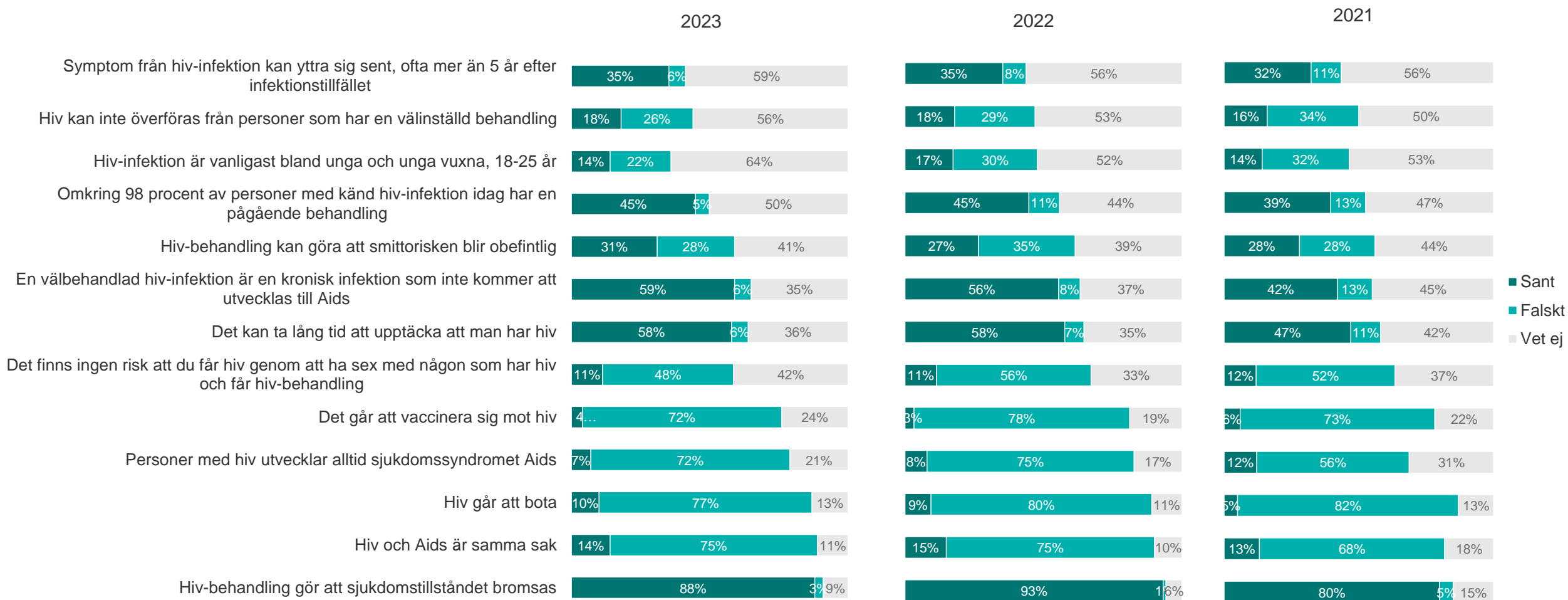

Fler respondenter än tidigare vet att hiv behandling bromsar sjukdomstillståndet och en välbehandlad hiv infektion är kronisk infektion som inte kommer att utvecklas till AIDS

2023

Fler respondenter än tidigare vet att hiv behandling bromsar sjukdomstillståndet och en välbehandlad hiv infektion är kronisk infektion som inte kommer att utvecklas till AIDS

Andel som är eller har varit yrkesverksamma inom vård- eller omsorgsverksamhet

